

Henvendelse fra Teknologirådets Styregruppe for Vedvarende Energi

Sdr. Ydby, d. 23.10.89

Kommentar fra Teknologirådets Styregruppe for Vedvarende Energi til Udenrigsministeriets notat af 22. september 1989 om vestlig støtte til reformpolitikken i Østlandene med særligt henblik på Polen og Ungarn. ØP.III.j.nr. 400.E.9.

Der overvejes særlig lovgivning med henblik på at lave en selvstændig Investeringsfond for Østlandene med en statslig bevilling på 300 mio. kr. I notatet peges på ordninger for investeringsgarantier, investeringsbeskyttelsesaftaler og andre former for støtte.

De økonomiske rammer for ordningen er Investeringsgarantier 500 mio. kr. (garantisum) Investeringer i Østlandene

150 mio. kr.

Andre former for støtte
administration m.v. 150 mio. kr.

Til de i notatet fremførte initiativer har vi følgende kommentarer og ændringsforslag:

I. Regional opdeling.

»Polen og Ungarn« bør udvides til også at omfatte DDR, Estland, Letland og Litauen, Hviderusland, Ukraine og evt. andre Sovjetrepublikker.

Den politiske udvikling med reformer og selvstændiggørelse i alle disse områder betyder, at vi bør udstrække ordningen til flere end de to anførte lande. Der er allerede fra mange sider kontakter til de andre lande, som ønsker dansk teknologi og knowhow i deres omstillingsproces.

Det er vigtigt, at vi fra dansk side hurtigt kan komme ind i stater, der netop er ved at åbne sig. Det vil give Danmark et forspring og en goodwill, der vil komme os til gode, efterhånden som markederne åbner sig og forholdene normaliseres.

Betydelige vestlige investeringer og støtteordninger styres nu imod Polen og Ungarn,

som kan vise sig at have vanskeligheder med tilstrækkelig effektivt så hurtigt at absorbere hjælpen fra de mange forskellige lande og internationale organisationer. Derfor kan det vise sig at være en fordel for Danmark at lede noget af vores støtte til andre Østlande.

I notatets side 5 tales da også om, at retsgrundlaget for lov om støtteordninger skal omfatte Østeuropa og Sovjetunionen.

II. Afgrænsning af den danske indsats.

Forslaget om støtte er bragt frem for offentligheden med særlig henvisning til de *alvorlige miljøproblemer* i Østlandene. Investeringer og forbedringer indenfor miljø- og energisektoren i Østeuropa kan give os selv større miljøfordele end tilsvarende hjemlige tiltag.

Imidlertid går notatet langt videre end til miljø- og energiinitiativer, eftersom dansk bistand foreslås også at omfatte landbrug, bankvæsen (!), fiskeri, boligbyggeri og arbejdsmiljø. Som eksempel på samarbejds muligheder indenfor fiskeriområdet nævnes en fornyelse og modernisering af Polens fiskerflåde på danske værfter.

Miljøforbedringsaspektet vil stort set gå tabt, hvis de danske midler bliver spredt på denne måde, og især dersom den bindes til produktion på danske virksomheder.

Derfor foreslås det, at de danske midler prioriteres med henblik på en anvendelse, så man hurtigt uden flere års forudgående forskning og forsøg opnår de størst mulige miljøfordele generelt, ved at kendt og velafprøvet dansk teknologi og viden indenfor miljø og energi overføres.